

מנה בנתק

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"צ רבי אהרן בן רבי נתנאל

וינר והנצחות טל' 0548449853 או מייל MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 118 פרשת תזריע תשפ"ב

יבמות כז-לג

דרבנן לא נדחתה מיבום, ור' יוסי בר' חנינא הקשה ממה ששנינו שר' אחים שנסואין ב' אחיות ומתו הנשואים לאחיות חולצות ולא מתיבמות, ולא אומרים שאחד מהם יחלוץ לשניה ואז הראשונה תהיה כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה ותחזור להיתרה הראשון, אמר לו ר' יוחנן איני יודע מי שנה משנה זו, ור' יוחנן לא ביאר בפשיטות שחולצות הכוונה שאחת תחלוץ שכתוב חולצות ואין לומר שהכוונה ליבמות מהעולם כי כתוב 'הרי אלו', ואין לומר שחלוץ לראשונה תחילה כי כתוב חולצות ומשמע שאין תקנה אחרת.

דף כח ר' יוחנן לא תירץ שאסרו לייבם גזירה שמא יחלוץ קודם לראשונה כי שנינו במשנה ולא מתיבמות ומשמע שאין כאן כלל דין יבום, ור' יוחנן לא תירץ שחששו שמא ימות ואסור לבטל מצות יבמין, שר' יוחנן לא חשש למיתה, ור' יוחנן לא תירץ שזה כדעת ר"א שאם עמדה שעה אחת באיסור נאסרה לעולם, שאם בסיפא שנו את דברי ר"א א"כ הרישא לא כר"א, ור' יוחנן לא תירץ שנפלו יחד וכו' יוסי הגלילי שאפשר לצמצם, שהוא סובר שהתנא לא סתם כדעת ר' יוסי הגלילי, ור' יוחנן לא תירץ שמדובר שלא יודעים מי נפלה קודם, כי בהמשך שנינו קדמו וכנסו יוציאו, אך לכאורה דוקא כשיבם הראשונה נאמר לו מי התיר לך, אך לגבי השניה ניתן לומר שהיא נאסרה וחזרה והותרה וזה לא כר' יוחנן ולכן הוא אמר שאינו יודע מי שנה משנה זו, אך יש ראייה ממה ששנינו בהמשך שאם אחת מהן אסורה באיסור ערוה אסור בה ומותר באחותה והשני אסור בשתייהן, ולכאורה מדובר שנפלה חמותו קודם, וא"כ החתן ייבם את השניה ואז חמותו תהיה לאחיו כמי שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה שחזרה להיתר הראשון, ורב פפא מעמיד שבתחילה נפלה זו שאינה עם חמותו, וא"כ השניה נשארה באיסורה כבתחלה.

ר"א סובר שלב"ש יקיימו ולב"ה יוציאו, ואבא שאול סובר שב"ה מקילים שיקיימו ולב"ש יוציאו, אך קשה שאם ר"ש סבר כב"ש א"כ זה כר"א, ואם סבר כב"ה א"כ הוא כאבא שאול, וצריך לומר שר"ש סבר שלא נחלקו בזה ב"ש וב"ה.

המשנה ממשיכה שכשהאחת אסורה על האחר איסור ערוה יכול ליבם את האחות, וקשה ששנינו את זה בפרק הקודם שאחותה שהיא יבמתה חולצת או מתיבמת, ויש לומר ששם מדובר באח אחד ואין סיבה לגזור בגלל אחר, אך כאן היינו אומרים שגוזרים משום השני, ואם היינו כותבים כאן היינו אומרים שרק כאן מותר שהשני מוכיח שהוא ייבם דוקא את השניה, אך כשאין שני נגזור שמא יבואו להתיר במקום אחר אחות זקוקה.

המשנה ממשיכה שבאיסור מצוה וקדושה חולצות ולא מתיבמות, ואף שכבר שנינו כך בפרק הקודם, אך כאן יש חידוש שזה איסור מצוה וגם אחותה, והיינו אומרים שאיסור מצוה יבא במקום איסור ערוה ותתיבם, ומה שאינה מתיבמת כיוון שמדאורייתא היא נופלת לפניו א"כ השניה נקראת אחות זקוקתו, והיינו אומרים שמשום איסור מצוה נתיר ולא נאסור משום זיקה, קמ"ל שגם בזה אסרו.

המשנה מסיימת שאם כל אחת אסורה על אחד איסור ערוה היא מותרת על האחר, ולכאורה אין בזה חידוש שהרי אין הבדל בין אח אחד לשנים, ויש לומר שהיינו אומרים שכשיש שני שמוכיח מותר, וכששניהם באותו מצב א"כ נגזור שמא יתירו אחות זקוקה, או שנאמר שכששניהם באותו מצב כל אחד מוכיח על השני, אך ברישא נאסור.

דף כז שמואל סובר שבמקרה שנפלו ב' אחיות מב' אחים אם חלץ ראובן לאחיות לא נפטרו צרות, ואם שמעון בא לחלוץ חליצתו כשרה, אך חליצת ראובן פסולה, ולפ"ז אם נפלו ג' אחיות יבמות לב' אחים, לא יחלוץ אחד לכולן, ומה שאמר שמואל חולץ לכולם היינו לאמצעית, ומה ששנינו כולם זה בגלל שרוב החליצה אצלה, או ששמואל אמר שצריך חליצה טובה הוא רק כדי לפטור צרתה אך היא עצמה מותרת בכל חליצה שהיא.

שמואל סובר שאם חלץ לאחיות לא נפטרו צרות, ואם חלץ לצרות נפטרו האחיות אם חלץ לבעל גט לא נפטרה צרה, אך אם חלץ לצרה נפטרה בעלת הגט, אם חלץ לבעל מאמר לא נפטרה צרה, אך אם חלץ לצרה נפטרה בעלת מאמר, ויש להקשות שאם בחלץ לאחיות לא נפטרו צרות כי היא אחות אשתו בזיקה, א"כ גם בחלץ לצרה לא יפטור האחות כי הן צרת אחות אשה בזיקה, ויש לומר ששמואל סובר שאין זיקה, ואף ששמואל עצמו סובר שיש זיקה אך הוא אמר מימרא זו למ"ד שאין זיקה, אך קשה שאמנם אם חלץ לאחיות לא נפטרה צרת השניה כי כשחלץ ללאה ואח"כ לרחל א"כ החליצה ברחל היא חליצה פסולה אך צרת לאה תפטר שזה חליצה כשירה שהרי יכול ליבמה, ויש לומר שאכן רק צרת רחל לא נפטרה, ומה ששנינו 'צרות' לשון רבים הכוונה לצרות מהעולם, אך לפ"ז אם חלץ לצרת רחל לא תפטר רחל עצמה, שהרי אדם נאסר בצרת קרובת חלוצתו וא"כ זה חליצה פסולה, ויש לבאר בדברי שמואל שאם התחיל באחיות לא יגמור בצרות שאדם אסור בצרת קרובת חלוצתו, ואם התחיל בצרות יגמור באחיות כיוון שאדם מותר בקרובת צרת חלוצתו, ורב אשי מבאר שבאמת כשחלץ לאחיות לא נפטרו צרות כיוון שיש זיקה, אך בצרה זה לא חליצה פסולה כיוון שהזיקה לא עושה את הצרה כערוה ממש, ושנינו בברייתא כדבריו שאם חלץ לאחיות לא נפטרו צרות, ומשמע שחלץ לצרות נפטרו אחיות, והיינו בגלל שיש זיקה והיא לא חזקה כדי לעשות את הצרה כערוה, ור' אבא בר ממל מבאר שזה כב"ש שהתירו את הצרות לאחים שצרה אינה ערוה כלל, ומה שלא מייבמים זה כדברי ר' יוחנן בן נורי שאמר בואו נתקן שהצרות יחלצו ולא ייבמו, ואף שלא הספיקו לגמור הדבר ונטרפה השעה, אמר ר"ב בר יצחק שבדורות שלאחריו חזרו ותקנו.

עמוד ב הסתפקו כשיש בעלת גט ובעלת מאמר במי מהן עדיף לחלוץ, האם בבעלת הגט שכבר התחיל בה בחליצה או את בעלת מאמר שהיא קרובה לביאה, אמר רב אשי ששנינו לקמן שר"ג מודה שיש גט אחר מאמר ומאמר אחר גט, ואם נאמר שגט עדיף לא יועיל מאמר אחריו ואם מאמר עדיף לא יועיל גט אחריו, אלא שניהם שווים.

רב הונא אומר בשם רב שאם נפלו שתי אחיות יבמות לפני יבם אחד אם חלץ לראשונה היא הותרה או אם חלץ לשניה הותרה, ואם מתה ראשונה הוא מותר בשניה וק"ו שאם מתה שניה הותרה ראשונה כי היא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה חזרה להיתרה הראשון, ולר' יוחנן דוקא אם מתה השניה מותר בראשונה, אך אם מתה הראשונה אסור בשניה, כיוון אי אפשר לקיים בה בשעת נפילה **יבמה יבא עליה**, א"כ היא כאשת אח שיש לו בנים ואסורה, אך קשה שגם רב עצמו מודה לסברא זו שהוא אמר שכל אשה שלא קוראים בה בשעת נפילה **יבמה יבא עליה** היא כאשת אח שיש לו בנים ואסורה, ויש לחלק שרב אמר דוקא כשהיה בה איסור אחות אשה דאורייתא, אך בזיקה

שנינו במשנה זו היא שאמרו אסורה לזה מותרת לזה, זו היא בא למעט איסור מצוה לכל אחד מהם ואף שכבר שנו קודם איסור מצוה וקדושה, אך בשניים היה מקום לומר שכשאינן לגזור משום השני נעמיד את האיסור מצוה כערוה ויוכלו ליבם, קמ"ל שאסור.

רב יהודה אמר בשם רב, וכן שנה ר' חייא שבכל הט"ו עריות ניתן לומר האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה חולצת ולא מתיבמת, ורב יהודה עצמו סובר שרק מחמותו ואילך ולא ר' עריות הראשונות כיון שבתו מצאנו רק באונסין ולא בנישואין, והמשנה דיברה בנישואין ולא באונסין, ואביי שנה גם בתו מאנוסתו כיון שיש כזה מקרה לא משנה אם זה באונסין או בנישואין, אך אשת אח שלא היה בעולמו שמקרה כזה יהיה רק לר"ש ולא לרבנן א"כ הוא לא מדבר על מחלוקת, ורב ספרא שנה גם באשת אח שלא היה בעולמו וזה יתכן בר' אחים כשמת נולד ויבם ומת נולד ויבם, והיינו כשראובן ושמעון היו נשואים לב' אחיות ולוי ויהודה היו נשואים לנכריות ומת ראובן ונולד יששכר ויבם לוי אשת ראובן, ואח"כ מת שמעון ונולד זבולון ויהודה יבם את אשת שמעון, ומתו לוי ויהודה ללא בנים ונפלו יבמות לפני זבולון ויששכר, א"כ האסורה לזה מותרת לזה גם לר"ש שכנולד יששכר מצא את אשת ראובן באיסור, והאסורה לזבולון מותרת לשמעון, ואחותה שהיא יבמתה חולצת או מתייבמת, אך ניתן לפרש גם כשהיה לא יבם אך כתבו שיבם כדי שתהיה צרה, וצרה של צרה יהיה במקרה שיבמו גד ואשר.

משנה ג' אחין ששנים מהם נשואין לב' אחיות, או אשה ובתה או אשה ובתה או אשה ובת בנה, חולצות ולא מתיבמות, ור"ש פוטר ואם אחת מהן אסורה באיסור ערוה אסור בה ומותר באחותה, ואם היו איסור מצוה ואיסור קדושה חולצות ולא מתיבמות. **גמרא** ר"ש פוטר בב' אחיות מחליצה ויבום שכתוב **ואשה אל אחותה לא תקח לצרור** שבשעה שהן נעשות צרות זו לזו אין ליקוחים אפילו באחת מהן.

המשנה מסיימת שאם היתה אחת מהם אסורה באיסור ערוה אסור בה ומותר באחותה ואמנם כבר שנינו את זה לעיל, אך יש לומר שכתבו את זה לדעת ר"ש שסבר שב' אחיות לא חולצות ולא מתיבמות, והיינו גוזרים משום ב' אחיות מהעולם, קמ"ל שלא גזרו.

דף כט המשנה מסיימת שאיסור מצוה וקדושה חולצות, ולכאורה ר"ש סובר שב' אחיות לא חולצות שגזרו משום איסור מצוה בשאר העולם, ולכאורה רק בה לא יחלוץ אך לאחות יחלוץ, ויש לומר שגזרו באחותה בגללה, ומה שבערוה לא גזרו כי זה ידוע ויש לזה קול, משא"כ איסור מצוה וקדושה.

משנה ג' אחים וב' מהם נשואים לב' אחיות ואחד פנוי, ומת אחד מבעלי האחיות ועשה בה הפנוי מאמר ואח"כ מת אחיו השני, לב"ש אשתו עמו והאחרת תצא משום אחות אשה, ולב"ה יוציא את אשתו בגט ובחליצה ואת אשת אחיו בחליצה, וע"ז אמרו אוי לו על אשתו ואוי לו על אשת אחיו. **גמרא** זו היא בא למעט על המקרה של ר' יהושע בנשוי לקטנה יתומה ושם ההלכה או כר"ג או כר"א.

ר"א אומר שלב"ש מאמר לא קונה קנין גמור שמוציאה בגט, אלא קונה רק לדחות בצרה, ור' אבין מוכיח ממה ששנינו לעיל בב' אחיות שנפלו לפני ב' אחים, שלב"ש יקיימו ומשמע שלכתחילה חששו משום אחות זקוקתו, **עמוד ב** ואם נאמר שמאמר קונה לגמרי א"כ כל אחד יעשה מאמר באחת ויקנה אותה, אך יש לומר שגם אם נאמר שמאמר קונה רק לדחות בצרה כל אחד יעשה מאמר כדי שהיא לא תהיה זקוקה לאחר, אלא יש לחלק שרק מאמר שנעשה בהיתר דוחה צרה, ואם נעשה אחר נפילה אינו דוחה צרה, וא"כ יש לומר שגם אם מאמר קונה לגמרי, זה רק כשנעשה בהיתר ולא כשנעשה

באיסור, רב אשי למד בדעת ר"א שלב"ש מאמר לא דוחה את הצרה לגמרי שלא תצטרך חליצה, אלא רק קונה ומשייר, ור' אבין הוכיח ממה ששנינו לעיל שלב"ש יקיימו, ומשמע שלכתחילה לא, ואם נאמר שמאמר דוחה לגמרי א"כ כל אחד יעשה מאמר וידחה, אך לפ"ז מה שב"ש אומרים אשתו עמו והשניה תצא משום אחות אשה, ומשמע שהיא אשתו לגמרי, יש לומר שבאמת דוחה לגמרי, וכשנפלו ב' אחיות שהיא ראויה לכולם היא ראויה למקצתם כשעושה מאמר לדחות את האחות, וכשנפלו קודם מאמר שאינן ראויות לשניהם אינן ראויות למקצת ואין המאמר בה דוחה אחותה.

רבה מסתפק אם לב"ש המאמר עושה נישואין או אירוסין, ואמר אביי שאם הספק הוא לענין ליורשה ולהטמא לה ולהפר נדריה, א"כ יש ללמוד מק"ו שאם בשאר ארוסה אמר ר' חייא שאינו אונן ומיטמא לה והיא לא אוננת ומיטמאת לו ואם מתה אינו יורשה, ואם הוא מת היא מקבלת כתובה, ק"ו שמאמר אינו יותר מאירוסין, אלא אם הספק הוא לענין מסירה לחופה, שאם המאמר עושה נישואין אינה צריכה מסירה לחופה ואם הוא עושה אירוסין היא צריכה מסירה לחופה, אמר אביי שגם בלי מאמר נאמר **יבמה יבא עליה** בעל כרחיה, וא"כ במאמר ודאי לא יצטרך חופה, אמר רבה שהוא סובר שהעושה מאמר פרחת ממנו זיקת יבום וחלה עליו זיקת אירוסין, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו ששומרת יבם בין לאחד בין לב' לר"א יפר נדרה, ולר' יהושע רק אם הוא אחד יפר, ולר"ע לא יפר לא באחד ולא בב', ודנו בזה שודאי ר"ע סובר שאין זיקה אפילו ביבם אחד, ולר' יהושע באחד יש זיקה ובב' לא, וקשה בדעת ר"א שאמנם יש זיקה אך איך יתכן שב' יפרו, ואמר ר' אמי שמדובר שעשה בה אחד מאמר וכב"ש שמאמר קונה קנין גמור, ומוכח שעושה נישואין כי באירוסין אין יכול להפר לבדו שהרי נערה מאורסה אביה ובעלה מפירים נדריה, ואמר ר"נ בר יצחק שבאמת מיפר רק בשותפות, אך לר"א שאומר שלב"ש מאמר קונה רק לדחות בצרה קשה איך מיפר בשותפות, ויש לומר שר"א סובר שהגם שקונה לדחות בצרה אך היא צריכה חליצה ולא מספיק גט והוא לא דיבר לענין הפרת נדריה, וללישנא בתרא ר"א יאמר לר"נ בר יצחק שכתוב יפר ולא כתוב יפרו, ומדובר שעמדה בדין ופסקן לה מזונות משלו וכדברי רב פנחס בשם רבא שאשה נודרת על דעת בעלה.

דף ל משנה ג' אחים שב' מהם נשואים לב' אחיות וא' נשוי לנכרית ומת אחד מבעלי האחיות וכנס הנשוי נכרית את אשתו ומת, הראשונה יוצאת משום אחות אשה והשניה משום צרתה, ואם הנשוי נכרית עשה רק מאמר ומת, הנכרית חולצת ולא מתייבמת. **גמרא** משמע שהנכרית חולצת כשעשה מאמר, ובלי מאמר היא תתיבם והוכיח מזה ר"נ שאין זיקה אפילו באח אחד. **משנה ג'** אחים שב' מהם נשואים לב' אחיות וא' נשוי לנכרית ומת הנשוי לנכרית ואחד מבעלי אחיות כנס את אשתו ומת, הראשונה יוצאת מדין אחות אשה והשניה משום צרתה, ואם עשה מאמר בנכרית היא חולצת ולא מתייבמת. **גמרא** לכאורה אין חידוש במשנה זו שאם ברישא שהאחות אשה צרה לנכרית היא אסורה ע"י מאמר, א"כ כשהנכרית היא צרה לאחות אשה ודאי שתצא, ויש לומר שרבי שנה קודם את המשנה הזו וחשב שכשהנכרית היא העיקרית היא מותרת, ואחר כך הוא שנה שאסורה, ושנה אותה קודם שהיא חביבה עליו מהחידוש שבה, והמשנה לא זזה ממקומה.

משנה ג' אחין שב' מהם נשואים לב' אחיות וא' נשוי לנכרית, ומת אחד מבעלי האחיות וכנס הנשוי נכרית את אשתו, ומתה אשתו של השני ואח"כ מת הנשוי נכרית, נאסרה אשתו על השני לעולם, כיון שנאסרה עליו שעה אחת. **גמרא** רב יהודה אומר בשם רב שיבמה שלא קוראים בה בשעת נפילה **יבמה יבא עליה** היא אסורה כאשת אח שיש לו בנים, ולכאורה זה מה

שכתוב להדיא במשנה שהיא אסורה עולמית כיון שנאסרה שעה אחת, ויש לומר שהיינו אומרים שהיא נאסרה רק כשלא נראתה בנפילה ראשונה אך אם היא נראתה בנפילה ראשונה היינו אומרים שמותרת, קמ"ל שאסורה, אך גם את זה שנינו לקמן שאם ב' אחים היו נשואים לב' אחיות ומת אחד מהם ואח"כ מתה אשתו של שני אסורה עליו עולמית כיון שנאסרה עליו שעה אחת, ויש לומר שהיינו אומרים שהוא נדחה מבית זה לגמרי, אך כאן שלא נדחה מבית זה לגמרי שהרי יש נכרית, היינו אומרים מיגו שהיא היתה ראויה לנשוי נכרית היא ראויה גם לזה כשמתה אחותה, קמ"ל שאסורה.

משנה ג' אחים שב' מהם נשואים לב' אחיות ואחד נשוי לנכרית, וגירש אחד מבעלי האחיות את אשתו ומת האח הנשוי לנכרית וכנסה המגרש ומת, על זה נאמר וכולן אם מתו או נתגרשו צרותיהם מותרות. **גמרא** משמע שרק בגירש ואח"כ מת מותרת, ואם מת ואח"כ גירש היא אסורה עליו, ומוכיח מזה רב אשי שיש זיקה גם בב' אחים, ואין להקשות ממה שר"ג דייק מהמשנה לעיל שאין זיקה גם באחד, שרב אשי יבאר שם שגם בלי מאמר הנכרית חולצת ולא מתיבמת, והמשנה נקטה מאמר להוציא מדעת ב"ש שמאמר קונה קנין גמור, **עמוד ב'** ולא קשה לר"ג ממשנה זו שהוא יבאר שגם במת ואח"כ גירש צרתה מותרת, והמשנה באה למעט כנס ואח"כ גירש, אך זה יתכן רק לר' ירמיה שאומר שמי ששנה את משנתו לא שנה המשנה בתחילת המסכת, שמשנתו סוברת שנישואין מפילים, והמשנה בפרק ראשון סוברת שמיתה מפילה, אך לרבא שמבאר שהמשניות הן על דרך זו ואין צ"ל זו, א"כ לר"ג קשה מה באה המשנה למעט, וא"כ סובר ר"ג כר' ירמיה, ולפ"ז אם רבא סובר כרב אשי מובן שהמשנה ממעטת מת ואח"כ גירש, אך אם הוא סובר כר"ג א"כ מה ממעטת משנתו, אלא שרבא סבר כרב אשי.

משנה בכל הנ"ל אם היו קידושין או גירושין בספק הצרות חולצות ולא מתייבמות, וספק קידושין הוא במקרה שזרק לה ספק קרוב לו או קרוב לה, וספק גירושין הוא כשכתב לה בכתב ידו ללא עדים, או שיש עדים אך לא כתוב זמן, או שיש זמן ויש רק עד אחד. **גמרא** המשנה לא הביאה דוגמא בגירושין שזרק גט ספק קרוב לו ספק קרוב לה, ואומר רבה שאשה זו היא בחזקת היתר לשוק ואם רוצים לאסרה מספק לא אוסרים, ואביי מקשה שגם בספק קידושין נאמר שהיא עומדת בחזקת היתר ליבם ואם באים לאסרה לו מספק לא אוסרים, ויש לומר שבקידושין מחמירים, אך קשה שמחומרא זו באה קולא שאם יקדש את אחותה זה קידושי ודאי, או שיבא אחר ויקדש אותה עצמה זה יהיה קידושי ודאי, ואם נאסור את הצרה ליבום יאמרו ששל הראשון הן קידושין ושל השני לא,

דף לא אך כיוון שנצריך חליצה ידעו שזה חומרא, אך לפ"ז יכולים לכתוב גם ספק קרוב לה לגבי גירושין ונצריך חליצה וידעו שזה רק חומרא, ויש לומר שאם נאמר שתחלוץ יבואו גם ליבמה, אך קשה שגם בקידושין נאמר שאם תחלוץ יבואו ליבמה, ויש לומר שאם תתיבם אין בכך כלום כיון שהיא נשארה בחזקת היתר ליבום, ואביי מקשה ממה ששנינו שאם נפל הבית עליו ועל בת אחיו ולא יודעים מי מת קודם תחלוץ ולא תתיבם, ולכאורה גם במקרה זה נאמר שאשה זו היא בחזקת היתר לשוק ואם באים לאסרה מספק לא אוסרים, ואין לומר שרק מחמירים מספק כי מהחומרא באה קולא שיבואו ליבמה, אלא יש לחלק שחכמים גזרו רק בגירושין שזה שכיח ומפולת שאינה שכיחה לא גזרו, ועוד יש לחלק שבגירושין שיש ערוה ואם תצריך את הצרה חליצה יאמרו שרבנן דקדקו בגט שהוא טוב ויבואו ליבם את צרתה, ובמפולת לא יאמרו כך שאין ידעו מה קרה שם, ואמנם שנינו להדיא שאם זרק לה גט קרוב לו אינה מגורשת קרוב לה מגורשת, ואם ספק אם קרוב לו

או לה מגורשת ואינה מגורשת, ונ"מ שאם הוא כהן היא נאסרה עליו, ואם היא ערוה צרתה צריכה חליצה ולא חששו שאם תחלוץ יבואו ליבמה, ויש לומר שרבה ורב יוסף שנו שם שמדובר שיש שתי כיתות עדים שאחת אומרת שקרוב לה ואחת אומרת שזה קרוב לו, וזה ספק דאורייתא, ובמשנתנו מדובר בבית אחת שזה ספק דרבנן, ומוכח שמשנתנו היא בבית אחת כמו לגבי ספק בקידושין שזה בבית אחת, אך יתכן שגם משנתנו דברה בב' כיתי עדים אך בב' כיתי עדים לא חששו שתתיבם, אך יש לדחות שאם יש כת עדים שהקידושין קרובים לה איך יתכן שתתיבם, ועוד שגם ב' כיתי עדים זה ספק דרבנן, שהרי מדאורייתא יש להעמיד כת מול כת ואז האשה עומדת בחזקתה כמו ששנינו בבר שטיא שקנה נכסים ובאה כת אחת ואמרה שקנה כשהיה בריא וכת שניה אמרה שקנה כשהיה שוטה, ואמר רב אשי שמעמידים כת מול כת והקרע נשארה בחזקת בר שטיא, **עמוד ב'** ואביי מבאר שהמשנה נקטה דוגמא בקידושין ויגיד עלי רעו שזה שייך גם בגירושין, ורבא מקשה שא"כ מדוע אומרת המשנה זהו ספק קידושין, אלא אומר רבא שהספיקות שיש בקידושין שייכות גם בגירושין אך יש ספיקות בגירושין שלא שייכות בקידושין, והמשנה כתבה 'זהו ספק גירושין' אגב שכתבה 'זהו בקידושין', וזהו בקידושין ממעט זמן שאינו פוסל בקידושין שלא תקנו זמן בקידושין, שהזמן בגט הוא כדי שלא יאכל פירות ובארוסה ממילא אינו אוכל פירות, אך למ"ד שהזמן בגט הוא כדי שלא יחפה על בת אחותו זה שייך גם בקידושין ולא תקנו זמן בקידושין כיון שיש שמקדש בכסף ויש שמקדש בשטר, ורב אחא בר רב יוסף מקשה שעבד נקנה גם בכסף וגם בשטר וא"כ מדוע תקנו זמן, ויש לומר שהרוב קונים עבד בשטר משא"כ רוב קידושי אשה הוא בכסף, ועוד יש לחלק שאם יניחו את שטר הקידושין אצל האשה היא תמחוק את הזמן ותאמר שזינתה קודם קידושין, ואם יניחו אצלו א"כ כשהיא תהיה בת אחותו הוא יחפה עליה, ואם יניחו אצל העדים א"כ כשהם זוכרים את הזמן הם יכולים להעיד עליו, ואם אינם זוכרים ומעידים מהכתב זה לא מועיל שכתוב מפייהם ולא מפי כתבם, ובגט לא חששו לכך כי האשה לא תמחוק כיון שהיא צריכה אותו לראיה, אך בקידושין שהשמן הוא לחובה היא תמחוק את הזמן.

משנה אם ג' אחין היו נשואים לג' נכריות ומת אחד מהם והשני עשה בה מאמר ומת, חולצות ולא מתייבמות, שכתוב ומת אחד מהם יבמה יבא עליה מי שעליה זיקת יבם אחד ולא מי שיש עליה זיקת ב' יבמים, ולר"ש מיבם למי שירצה וחולץ לשניה. **גמרא** יש להקשות שאם זיקת ב' יבמים אסורה מדאורייתא היא לא תצטרך גם חליצה, ויש לומר שזה רק מדרבנן ויש גזירה שמא יאמרו שב' יבמות באות מבית אחד יתייבמו, ואין לומר שייבם אחת ויחלוץ לשניה, גזירה שלא יאמרו שמקצת בית בנוי ומקצתו חלוץ,

דף לב ואין לומר שזה מותר, שאמנם אם ייבם קודם חליצה זה מותר, אך גזרו שמא יחלוץ קודם וייבם אח"כ, ואז עובר בלאו שכיון שלא בנה שוב לא יבנה.

רבא אומר שאם נתן גט למאמר הותרה הצרה, אך היא אסורה שלא יחליפוה בבעלת הגט, וללישנא בתרא רבא אומר שאם נתן גט למאמר גם היא הותרה, שהוא לקח את מה שעשה בה.

משנה אם ב' אחים היו נשואים לב' אחיות ואחד מהם מת ואח"כ מתה אשתו של שני היא אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה שעה אחת. **גמרא** לכאורה אין חידוש במשנה זו שהרי לעיל אינה דחוייה מבית זה לגמרי ובכ"ז אינה מתייבמת, ק"ו כאן שהיא נדחית מבית זה לגמרי, ויש לומר שרבי שנה משנה זו תחילה ובג' אחים הוא אחז שהיא מותרת ואחר כך שנה לאיסור גם בג' אחים, והקדימה בגלל שהיתה חביבה עליו והמשנה לא זזה ממקומה.

אלא ר' חייא ובר קפרא נחלקו באיסור בבת אחת לדעת ר"ש, אך לפ"ז מובן שר' חייא נשבע כדי להוציא את ר"ש מחזקתו שאין איסור חל על איסור, אך קשה על בר קפרא מדוע הוא צריך להשבע בדעת ר"ש ששיטתו ידועה שאין איסור חל על איסור, ולבר קפרא מובן שרבי לימד אותו אחד לדעת ר"ש, אך איך יבאר ר' חייא לדעת מי לימד רבי שחייב אחת, וא"כ לר' חייא יוצא שבר קפרא משקר, ויש לומר שר' חייא סובר שרבי לימד את בר קפרא בשני דברים לפטור עמוד ב והוא לימד שבאיסור כולל לר"ש חייב רק אחת, ובר קפרא חשב שבזר שאכל מליקה זה דומה לאחרים ועירבם יחד ולא מצא מקרה אלא בבת אחת, וכמו שבמליקה חייב אחת כך באחרים חייב רק אחת בבת אחת, וכמו ששם פטור גם באחרים פטור, אך ישנה ברייתא שזר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה שלר' יוסי יש זרות ושבת בעל מום וטומאה, ולר"ש יש כאן רק זרות ובעל מום ולא כתבו מליקה בברייתא הזו, ולר' יוסי אם בכולל הוא סבר שחייב שתיים ק"ו שבזר במליקה יהיה חייב ב', אלא הנ"מ היא לר"ש והוא פטר באיסור כולל אך הוא יסבור שבבת אחת יהיה חייב ב' ולא כבר קפרא.

לכאורה אם מדובר שהזר שימש בשחיטה היא כשירה בזר, ובקבלה והולכה אין איסור שהם טלטול בעלמא, ובהקטרה אין קרבן לדעת ר' יוסי שעל הבערה חייב רק לאו, ורב אחא בר יעקב מעמיד בשחיטת פר כה"ג, וכמ"ד שהיא פסולה בזר, אך לפ"ז גם כהן הדיוט יהיה חייב, ויש לומר שאכן הוא נקרא זה אצל פר זה, ורב אשי מקשה שלא כתוב חטאות או לאוין אלא רק איסור, והנ"מ היא רק לענין קבורה בין רשעים גמורים.

משנה שניים שקידשו שתי נשים וכשנכנסו לחופה החליפו זה עם זה חייבים משום אשת איש, ואם הם אחים חייבים גם משום אשת אח, ואם הן אחיות חייבים משום אשה אל אחותה, ואם הן נדות חייבים משום נדה, ומפרישים אותן ג' חדשים שמא התעברו, ואם היו קטנות שאינן ראויות ללדת מחזירים אותן מיד, ואם היו כוהנות הן נפסלו לתרומה. **גמרא** יש להקשות שכתוב החליפו וקשה איך עוסקים ברשעים, ועוד מה ששנה ר' חייא על משנה זו יש כאן ט"ז חטאות ובמזיד לא שייך קרבן, ורב יהודה שנה הוחלפו, וכן מסתבר שבסיפא כתוב אם היו קטנות מחזירים ובמזיד לא שייך להחזיר שהרי נאסרו על בעליהן, אך יש לדחות שפיתוי קטנה הוא אונס שהיא מותרת לבעלה ישראל, אלא יש להוכיח ממה שכתוב שמותרות אחר ג' חדשים שמא הן מעוברות ואם לא היו מעוברות הן מותרות ורק במזיד אסורות, ועל כרחך שהוחלפו בשוגג.

לר' יוסי אם בא על היבמה בחיי אשתו חייב עליה משום אשת אח וגם משום אחות אשתו, ולר"ש חייב עליה רק משום אשת אח, ויש ברייתא שלר"ש חייב עליה משום אחות אשה, ויש לומר ששם מדובר כשנשא החי ואח"כ נשא המת ואיסור אשת אח לא חל על איסור אחות אשה, ואם נשא המת ואח"כ נשא החי א"כ איסור אחות אשה לא חל על איסור אשת אח, אך יש להקשות לר"ש, שאם נשא המת ואח"כ החי היא תתיבם כי לא חל עליה שם אחות אשה, ורב אשי מבאר שאיסור אחות אשה תלוי ועומד וכשפוקע איסור אשת אח מיד חל איסור אחות אשה, ויוצא שר' יוסי סובר שאיסור חל על איסור, אך ישנה ברייתא שלת"ק אם עבר עבירה שיש בה ב' מיתות נידון בחמורה, ולר' יוסי נידון בזיקה הראשונה שבאה עליו, כגון חמותו שנעשתה אשת איש שנידון בה משום חמותו, וכן אם אשת איש נעשתה חמותו נידון עליה משום אשת איש, **עמוד ב** ר' אבהו אומר שר' יוסי מודה שכשהאיסור השני מוסיף הוא חל על איסור, אך בנשא החי אחות אחת ואח"כ נשא המת את אחותה מתוך שנוסף איסור על שאר האחים נוסף גם עליו, אך אם נשא המת ואח"כ החי נשא את אחותה לא נוסף איסור, ואין לומר שיש מיגו שנאסר גם בשאר אחיותיה שזה נקרא איסור כולל ולא איסור מוסיף, ורבא אומר שחייב רק אחת ור' יוסי רק אמר שנחשב לו כאילו עשה שתיים אך חייב רק על אחת, ונ"מ לענין קבורה בין רשעים גמורים, כמו שנחלקו בזר ששימש בשבת שלר' חייא חייב שתי חטאות ולבר קפרא אחת, ור' חייא קפץ ונשבע ששמע מרבי שתיים, ובר קפרא קפץ ונשבע ששמע מרבי אחת, ור' חייא סובר, ששבת נאסרה לכולם והותרה במקדש רק לכהנים ולא לזרים, וא"כ כאן יש איסור זרות ושבת, ובר קפרא סובר שאמנם שבת נאסרה לכולם אך במקדש היא הותרה לכולם, ויש כאן רק איסור זרות,

ונחלקו בבעל מום ששימש בטומאה, שלר' חייא חייב שתיים, ולבר קפרא חייב אחת, ור' חייא נשבע שהוא שמע מרבי שחייב שתיים ובר קפרא נשבע ששמע מרבי אחת, ור' חייא סובר שטומאה נאסרה לכל והותרה במקדש רק לכהנים תמימים ולא לבעלי מומין, וא"כ יש כאן איסור טומאה ואיסור בעל מום, ובר קפרא סובר שטומאה נאסרה לכל והותרה במקדש לכל, וא"כ יש כאן רק איסור בעל מום.

ונחלקו בזר שאכל מליקה, שלר' חייא חייב שתיים ולבר קפרא אחת, ור' חייא נשבע שרבי אמר שתיים ובר קפרא נשבע שרבי אמר אחת, ור' חייא סובר שנבילה נאסרה לכל והותרה במקדש במליקה רק לכהנים ולא לזרים, וא"כ יש כאן איסור זרות ואיסור מליקה, ובר קפרא סובר שנבילה נאסרה לכל והותרה במקדש במליקה וא"כ יש כאן רק איסור זרות,

דף לג ולכאורה נחלקו באיסור כולל בדעת ר' יוסי, שר' חייא סובר שר' יוסי מחייב שתיים באיסור כולל, ובר קפרא סובר שחייב אחת, ובזר שעבד בשבת מתחילה היה אסור במלאכה, ומותר בעבודה במקדש, וכשבאה שבת, מתוך שנאסר במלאכה נאסר גם בעבודה, ובעל מום מתחילה הוא מותר באכילה ואסור בעבודה, וכשנטמא מתוך שנאסר באכילת קדשים נאסר גם בעבודה, אך במליקה האיסורים מגיעים בבת אחת במליקה עצמה וא"כ לא שייך בזה איסור כולל, **אלא** נחלקו ר' חייא ובר קפרא באיסור בבת אחת לר' יוסי, שלר' חייא כשבאו ב' איסורים יחד ר' יוסי יחייב שתיים, ולבר קפרא חייב רק אחת, ובזר בשבת שייך בבת אחת אם הביא ב' שערות בשבת ואיסור זרות ושבת באו עליו יחד, וכן בעל מום בטומאה מדובר שהביא ב' שערות ונטמא ואיסור מום וטומאה באו יחד, או שחתך אצבעו בסכין טמאה, ולכאורה מובן שר' חייא נשבע שרבי לימד אותו שתיים לדעת ר' יוסי, ומה ששנה לבר קפרא אחת הוא לר"ש, אך לבר קפרא יוצא שר' חייא נשבע לשקר כי אין שיטה שתסבור שתיים אם רבי אמר שגם לר' יוסי חייב רק אחת,